

Profiel Academische Taalvaardigheid

Het Profiel Academische Taalvaardigheid omvat de taalvaardigheid die nodig is om op academisch niveau in het Nederlands te functioneren en is in de eerste plaats gericht op formele communicatie.

Dit profiel is bedoeld voor mensen die aan het eind staan van een opleiding Nederlands als Vreemde Taal of aan het begin van een loopbaan als docent Nederlands als Vreemde Taal¹. Zij moeten kunnen omgaan met mondelinge en schriftelijke teksten op academisch niveau.

Communicatiepartners zijn vooral onbekende (bijvoorbeeld studenten, publiek bij een lezing,...), maar ook bekende personen (bijvoorbeeld medestudenten, collega's, docenten, ...).

Relevante contexten zijn: hoorcollege, werkcollege, lezing, teamvergadering, debat, zelfstudie van vakliteratuur, ...

Alle (geïntegreerde) vaardigheden zijn binnen PAT van belang.

Centraal staat algemene academische taal. Er is geen vakspecifieke (bijvoorbeeld juridische, medische, ...) voorkennis of woordenschat vereist. De vaardigheid om met wetenschappelijke teksten met onbekende woorden om te gaan (bijvoorbeeld door het gebruik van een woordenboek), is wel een vereiste.

Bij het maken en beoordelen van examens wordt er rekening gehouden met de variatie, bijvoorbeeld in lexicon en uitspraak, die er binnen het Nederlandse taalgebied bestaat.

PAT komt globaal overeen met niveau C1 van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader (Common European Framework of Reference).

¹ De taalvaardigheid die nodig is in het Nederlandse taalgebied om een hogere opleiding aan te vangen waarbij Nederlands als instructietaal wordt gebruikt, ligt doorgaans LAGER dan wat er in het examen PAT wordt verwacht. Een taalgebruiker met een Certificaat PAT beschikt in principe over MEER dan voldoende taalvaardigheid om de studie aan te vangen. Dit Certificaat kan dus worden beschouwd als een voldoende maar niet noodzakelijke voorwaarde of beginniveau. Instellingen voor hoger onderwijs beslissen echter zelf of zij PAT als toegangsniveau aanvaarden.

1 Luisteren

Taalvaardigheidseisen

De taalgebruiker kan op structurerend niveau:

1. informatie, argumenten, standpunten en conclusies selecteren tijdens bijvoorbeeld presentaties, lezingen, hoorcolleges, (wetenschappelijke) documentaires, reportages, interviews, discussies en debatten.

Tekstkenmerken

Woordenschat	De woordenschat is gerelateerd aan het academische, wetenschappelijke domein. De teksten bevatten overwegend algemene academische taal, maar vakspecifieke woordenschat kan af en toe ook voorkomen.
Grammatica	De zinsopbouw is overwegend redelijk complex. Lange, samengestelde zinnen komen vaak voor.
Structuur/Samenhang/Lengte	De teksten zijn overwegend lang. De tekststructuur kan complex en slechts impliciet aangegeven zijn.
Uitspraak	De uitspraak is duidelijk. Een licht dialectgekleurd accent kan voorkomen.
Tempo	Er kunnen zich tempoversnellingen voordoen.
Onderwerp	De onderwerpen liggen binnen het wetenschappelijke of academische domein.
Register	Het register is overwegend formeel.

Tabel

Taalkaak			Verwerkings-niveau	Voorbeeldsituaties
Handeling	Tekst			
Selecteren	van ▪ informatie ▪ argumenten ▪ standpunten ▪ conclusies	tijdens ▪ presentaties ▪ lezingen ▪ hoorcolleges ▪ (wetenschappelijke) documentaires en reportages ▪ interviews ▪ discussies en debatten ▪ ... enz.	Structurerend	▪ Bv. tijdens een hoorcollege informatie begrijpen die belangrijk is voor het bestuderen van een bepaald vak. ▪ ... enz.

2 Luisteren/spreken (mondelinge interactie)

INPUT

Taalvaardigheidseisen

De taalgebruiker kan op structurerend niveau:

1. vragen, informatie, argumenten, standpunten, conclusies en instructies tot in detail begrijpen tijdens bijvoorbeeld mondelinge examens, presentaties en lezingen;
2. informatie, argumenten, standpunten en conclusies selecteren tijdens bijvoorbeeld vergaderingen, discussies en debatten;
3. de structuur begrijpen of zelf aanbrengen tijdens bijvoorbeeld vergaderingen, werkcolleges, interviews.

De taalgebruiker kan op beoordelend niveau:

4. informatie, argumenten, standpunten en conclusies vergelijken tijdens bijvoorbeeld discussies, debatten en werkcolleges.

OUTPUT

Taalvaardigheidseisen

De taalgebruiker kan op structurerend niveau:

5. zelf vragen en informatie formuleren tijdens bijvoorbeeld mondelinge examens, interviews, vergaderingen;
6. informatie weergeven tijdens bijvoorbeeld werkcolleges, interviews, vergaderingen.

De taalgebruiker kan op beoordelend niveau:

7. zelf formuleren van informatie, argumenten, standpunten, conclusies tijdens bijvoorbeeld discussies en debatten, werkcolleges.

Tekstkenmerken**INPUT**

Woordenschat	De woordenschat is gerelateerd aan het academische, wetenschappelijke domein. De teksten bevatten overwegend algemene academische taal, maar vakspecifieke woordenschat kan af en toe ook voorkomen.
Grammatica	De zinsopbouw is overwegend redelijk complex. Lange, samengestelde zinnen komen vaak voor.
Uitspraak	De uitspraak is duidelijk. Een licht dialectgekleurd accent kan voorkomen.
Tempo	Er kunnen zich tempoversnellingen voordoen.
Onderwerp	De onderwerpen liggen binnen het wetenschappelijke of academische domein.
Register	Het register is overwegend formeel.

OUTPUT

Tekstkenmerken

Woordenschat	De woordenschat is uitgebreid en gevarieerd waardoor de informatie helder en gedetailleerd verwoord wordt. Verkeerde woordkeuze komt nog slechts sporadisch voor. Lexicale leemtes worden met duidelijke omschrijvingen verholpen. De begripelijkheid wordt nergens verstoord.
Grammatica	De teksten vertonen een zeer goede grammaticale beheersing. Kleinere grammaticale fouten (lidwoorden, vervoeging niet-frequente onregelmatige werkwoorden, voorzetsels ...) komen nog slechts sporadisch voor en zijn niet systematisch.
Structuur/Samenhang/Lengte	De informatie wordt op een duidelijke, goed gestructureerde en samenhangende manier weergegeven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een duidelijke tekstopbouw en verbindingswoorden.
Uitspraak	De uitspraak is duidelijk en goed met een bijna natuurlijke intonatie.
Tempo	Het tempo is vlot. Pauzes en aarzelingen komen zelden voor.
Onderwerp	De onderwerpen liggen binnen het wetenschappelijke of academische domein.
Register	Een gepast register wordt gehanteerd.

Tabel

INPUT

Taaltaak			Verwerkings-niveau	Voorbeeldsituaties
Handeling	Tekst			
Tot in detail begrijpen	van ▪ vragen ▪ informatie ▪ argumenten ▪ standpunten ▪ conclusies ▪ instructies	in ▪ mondelinge examens ▪ presentaties en lezingen ▪ ... enz.	Structurerend	▪ Bv. vragen en instructies tijdens een mondeling examen begrijpen zodat men er correct op kan reageren. ▪ Bv. vragen uit het publiek begrijpen tijdens een lezing of presentatie ▪ ... enz.
Selecteren	van ▪ informatie ▪ argumenten ▪ standpunten ▪ conclusies	tijdens ▪ vergaderingen ▪ discussies en debatten ▪ ... enz.	Structurerend	▪ Bv. tijdens een vergadering de stand van zaken van een onderzoek begrijpen zodat men op bepaalde punten commentaar kan geven. ▪ ... enz.
Structuur begrijpen of zelf aanbrengen		in ▪ vergaderingen ▪ werkcolleges ▪ interviews ▪ ... enz.	Structurerend	▪ Bv. een werkcollege volgen om er een verslag over te kunnen schrijven. ▪ Bv. in een interview de ervaringen van een respondent kunnen ordenen en samenvatten. ▪ ... enz.
Vergelijken	van ▪ informatie ▪ argumenten ▪ standpunten ▪ conclusies	in ▪ discussies en debatten ▪ werkcolleges ▪ ... enz.	Beoordelend	▪ Bv. de standpunten van medestudenten over de interpretatie van een gedicht begrijpen zodat men zelf een standpunt kan innemen. ▪ Bv. in een werkcollege argumenten vergelijken om tot een gemeenschappelijke conclusie te kunnen komen. ▪ ... enz.

OUTPUT

Tabel

Taaltaak			Verwerkings-niveau	Voorbeeldsituaties
Handeling	Tekst			
Zelf formuleren	van ▪ vragen ▪ informatie	tijdens ▪ mondelinge examens ▪ interviews ▪ vergaderingen ▪ ... enz.	Structurerend	▪ Bv. vragen beantwoorden tijdens een mondeling examen. ▪ Bv. tijdens een vergadering of werkcollege om een toelichting kunnen vragen, zelf informatie kunnen geven of reageren op bepaalde punten. ▪ Bv. vragen kunnen stellen tijdens een interview. ▪ ... enz.
Weergeven	van ▪ informatie	tijdens ▪ werkcolleges ▪ vergaderingen ▪ interviews ▪ ... enz.	Structurerend	▪ Bv. tijdens een werkcollege mondeling verslag uitbrengen en vragen beantwoorden over een uitgevoerde studieopdracht. ▪ Bv. tijdens een interview de antwoorden samenvattend kunnen weergeven. ▪ ... enz.
Zelf formuleren	van ▪ informatie ▪ argumenten ▪ standpunten ▪ conclusies	in ▪ discussies en debatten ▪ werkcolleges ▪ ... enz.	Beoordelend	▪ Bv. in een discussie verschillende standpunten met elkaar kunnen confronteren en een eigen standpunt formuleren. ▪ Bv. tijdens een werkcollege verschillende argumenten met elkaar vergelijken en een conclusie formuleren. ▪ ... enz.

3 Lezen

Taalvaardigheidseisen

De taalgebruiker kan op structurerend niveau:

1. vragen, informatie, argumenten, standpunten, conclusies tot in detail begrijpen in teksten zoals syllabi, schriftelijke examens;
2. informatie, argumenten, standpunten, conclusies selecteren in teksten zoals wetenschappelijke artikelen en boeken, handboeken, woordenboeken, naslagwerken, rapporten, examenreglementen;
3. de structuur begrijpen of zelf aanbrengen in teksten zoals syllabi, wetenschappelijke artikelen en boeken, verslagen.

De taalgebruiker kan op beoordelend niveau:

4. informatie, argumenten, standpunten, conclusies vergelijken in teksten zoals wetenschappelijke artikelen, rapporten, betogen, schriftelijke examens.

Tekstkenmerken

Woordenschat	De woordenschat is gerelateerd aan het academische, wetenschappelijke domein. De teksten bevatten overwegend algemene academische taal, maar vakspecifieke woordenschat kan af en toe ook voorkomen.
Grammatica	De zinsopbouw is overwegend redelijk complex. Lange, samengestelde zinnen komen vaak voor.
Structuur/Samenhang/Lengte	De teksten zijn overwegend lang. De tekststructuur kan complex en slechts impliciet aangegeven zijn.
Onderwerp	De onderwerpen liggen binnen het wetenschappelijke of academische domein.
Register	Het register is overwegend formeel.

Tabel

Taaltaak			Verwerkings-niveau	Voorbeeldsituaties
Handeling	Tekst			
Tot in detail begrijpen	van ▪ vragen ▪ informatie ▪ argumenten ▪ standpunten ▪ conclusies	in ▪ syllabi ▪ schriftelijke examens ▪ ... enz.	Structurerend	▪ Bv. een syllabus begrijpen die men voor een examen moet bestuderen. ▪ Bv. vragen en vraagstellingen in een schriftelijk examen begrijpen zodat men er adequaat op kan reageren. ▪ ... enz.
Selecteren	van ▪ informatie ▪ argumenten ▪ standpunten ▪ conclusies	in ▪ wetenschappelijke artikelen en boeken ▪ handboeken ▪ woordenboeken/ naslagwerken ▪ rapporten ▪ examenreglementen ▪ ... enz.	Structurerend	▪ Bv. uit een wetenschappelijk artikel informatie kunnen halen die men nodig heeft voor het schrijven van een verhandeling. ▪ Bv. in een examenreglement de regels kunnen vinden die voor een bepaalde situatie belangrijk zijn. ▪ ... enz.
Structuur begrijpen of zelf aanbrengen		in ▪ syllabi ▪ wetenschappelijke artikelen en boeken ▪ verslagen (bv. van vergaderingen) ▪ ... enz.	Structurerend	▪ Bv. een structuur kunnen aanbrengen in een syllabus zodat men deze efficiënt kan bestuderen. ▪ Bv. de structuur van een wetenschappelijk artikel begrijpen zodat men er een samenvatting van kan maken. ▪ ... enz.
Vergelijken	van ▪ informatie ▪ argumenten ▪ standpunten ▪ conclusies	in ▪ wetenschappelijke artikelen ▪ rapporten ▪ betogen ▪ schriftelijke examens ▪ ... enz.	Beoordelend	▪ Bv. informatie uit verschillende artikelen kunnen vergelijken met het oog op het schrijven van een verhandeling. ▪ Bv. een betoog lezen om tot een gefundeerd standpunt te kunnen komen. ▪ Bv. als docent antwoorden in een schriftelijk examen kunnen vergelijken. ... enz.

4 Schrijven

Taalvaardigheidseisen

De taalgebruiker kan op structurend niveau:

1. informatie, argumenten, standpunten, conclusies weergeven in teksten zoals verslagen, zakelijke brieven, memo's en boodschappen, abstracts, samenvattingen, rapporten.

De taalgebruiker kan op beoordelend niveau:

2. informatie, argumenten, standpunten, conclusies bij elkaar brengen in teksten zoals papers of verhandelingen, examenantwoorden;
3. zelf standpunten, argumenten, conclusies formuleren in teksten zoals betogen, papers of verhandelingen, interne nota's.

Tekstkenmerken

Woordenschat	De woordenschat is uitgebreid en gevarieerd waardoor de informatie helder en gedetailleerd verwoord wordt. Verkeerde woordkeuze komt nog slechts sporadisch voor. Lexicale leemtes worden met duidelijke omschrijvingen verholpen. De begripelijkheid wordt nergens verstoord.
Grammatica	De teksten vertonen een zeer goede grammaticale beheersing. Kleinere grammaticale fouten (lidwoorden, vervoeging niet-frequente onregelmatige werkwoorden, voorzetsels, ...) komen nog slechts sporadisch voor en zijn niet systematisch.
Structuur/Samenhang/Lengte	De informatie wordt op een duidelijke, goed gestructureerde en samenhangende manier weergegeven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een duidelijke tekstopbouw en verbindingswoorden.
Spelling	De spellingsregels worden overwegend correct toegepast. Spellingsfouten komen nog sporadisch voor.
Onderwerp	De onderwerpen liggen binnen het wetenschappelijke of academische domein.
Register	Een gepast register wordt gehanteerd.

Tabel

Taaltaak			Verwerkings-niveau	Voorbeeldsituaties
Handeling	Tekst			
Weergeven	van ▪ informatie ▪ argumenten ▪ standpunten ▪ conclusies	in ▪ verslagen ▪ zakelijke brieven ▪ memo's en boodschappen ▪ abstracts ▪ samenvattingen ▪ rapporten ▪ ... enz.	Structurerend	▪ Bv. voor collega's een verslag kunnen maken van een lezing. ▪ Bv. een samenvatting kunnen maken van een bestaande (eigen) paper. ▪ Bv. kunnen rapporteren over een studie-opdracht. ▪ ... enz.
Bij elkaar brengen	van ▪ informatie ▪ argumenten ▪ standpunten ▪ conclusies	in ▪ papers of verhandelingen ▪ examenantwoorden ▪ ... enz.	Beoordelend	▪ Bv. in een verhandeling onderzoeksresultaten met elkaar kunnen vergelijken. ▪ ... enz.
Zelf formuleren	van ▪ standpunten ▪ argumenten ▪ conclusies	in ▪ betogen ▪ papers of verhandelingen ▪ interne nota's ▪ ... enz.	Beoordelend	▪ Bv. als opdracht een eigen standpunt kunnen formuleren in een betoog en er argumenten voor kunnen geven. ▪ Bv. in een interne nota suggesties kunnen formuleren voor de aanpak van een onderzoek. ▪ ... enz.

5 Spreken

Taalvaardigheidseisen

De taalgebruiker kan op structurerend niveau:

1. informatie, argumenten, standpunten, conclusies weergeven in teksten zoals verslagen, lezingen, presentaties, hoorcolleges.

Tekstkenmerken

Woordenschat	De woordenschat is uitgebreid en gevarieerd waardoor de informatie helder en gedetailleerd verwoord wordt. Verkeerde woordkeuze komt nog slechts sporadisch voor. Lexicale leemtes worden met duidelijke omschrijvingen verholpen. De begripelijkheid wordt nergens verstoord.
Grammatica	De teksten vertonen een zeer goede grammaticale beheersing. Kleinere grammaticale fouten (lidwoorden, vervoeging niet-frequente onregelmatige werkwoorden, voorzetsels, ...) komen nog slechts sporadisch voor en zijn niet systematisch.
Structuur/Samenhang/Lengte	De informatie wordt op een duidelijke, goed gestructureerde en samenhangende manier weergegeven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een duidelijke tekstopbouw en verbindingswoorden.
Uitspraak	De uitspraak is duidelijk en correct met een bijna natuurlijke intonatie.
Tempo	Het tempo is vlot. Pauzes en aarzelingen komen zelden voor.
Onderwerp	De onderwerpen liggen binnen het wetenschappelijke of academische domein.
Register	Een gepast register wordt gehanteerd.

Tabel

Taalkaak			Verwerkings-niveau	Voorbeeldsituaties
Handeling	Tekst			
Weergeven	van ▪ informatie ▪ argumenten ▪ standpunten ▪ conclusies	in ▪ verslagen ▪ lezingen ▪ presentaties ▪ hoorcolleges ▪ ... enz.	Structurerend	▪ Bv. verslag kunnen uitbrengen bij een docent over een uitgevoerde studie-opdracht. ▪ Bv. na voorbereiding een theorie kunnen uiteenzetten tijdens een hoorcollege. ▪ Bv. na voorbereiding een conclusie kunnen presenteren van een lezing. ▪ ... enz.

